

**MmV ti 22.11.2022 klo 10.00 / VNS 8/2022 vp / Lausuntopyyntö /
Huoltovarmuusselonteko**

Suomen Kylät ry kiittää eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua huoltovarmuusselonteosta.

Huoltovarmuusselonteko kattaa laaja-alaisesti suomalaisen huoltovarmuuden toimintamallin, sekä ympäristön ja toiminnan kehitystarpeet. Suomen Kylät ry näkee, että Itä-Suomen maaseudun ja kylien asuttaminen tuki osana kokonaisturvallisuutta on tärkeä tunnistaa ja tätä valtion tulisi tukea esimerkiksi hankerahoituksella. Tunnistamme kyläkaupat maaseudun huoltovarmuuden monipalvelukeskuksina. Kyläkauppatuen jatkuvuus on tärkeä maaseudun huoltovarmuuden osalta.

Kansallisen varautumisen yhteistyömallin periaatteiden mukaisesti huoltovarmuuden keskeisiksi toimijoiksi kuvataan viranomaiset, elinkeinoelämä, järjestöt ja yksittäiset kansalaiset. **Tässä kuvauksessa ja siten koko huoltovarmuuden toimintakentässä jää huomioimatta eräs merkittävä toimijataho – paikalliset yhteisöt.** Tietämys huoltovarmuustyöstä ja kansalaisvarautumista koskeva osaaminen on tärkeä kokonaisturvallisuuden osatekijä. Myös kansalaisjärjestöillä, vapaaehtoistyöllä ja paikallisilla yhteisöillä on huoltovarmuudessa merkittävä rooli.

Suomalaisen yhteiskunnan resilienssi tukeutuu vahvasti kansalaisten valmiuksiin ottaa vastuuta itsestään ja lähimmäisistään myös häiriötilanteissa. Yhteisöllisyyden ja oman lähipiirin merkitys korostuu kriisi- ja häiriötilanteissa - varautuminen, aktiivinen toiminta ja yhteisöllisyys tukevat kansalaisten henkistä kriisinkestävyttä (Vnk 127:00/2020 KeTTU).

Isotkin kriisit koetaan aina myös paikallisesti ja siksi on tärkeää, että paikalliset yhteisöt (kylät, korttelit ja järjestäytynyt kylätoiminta) toimijoineen kyetään valjastamaan varautumiseen nykyistä paremmin. Kylien vahvuuksia häiriötilanteissa ovat mm. paikallistuntemus, naapuriapu ja yhteisöllisyys, ikiaikainen kokemus omatoimisesta selviytymisestä ja varautumisesta erilaisiin häiriötilanteisiin (tulipalot, sähkökatkokset, vesi, lumi, myrsky...) sekä olemassa olevat paikalliset kylien yhdistysten verkostot.

Paikallisten yhteisöjen osaamisen ja resurssien (esimerkiksi kylätalot) hyödyntäminen osana varautumista ja huoltovarmuutta sekä kansalaisten turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta tukevien toimintamallien kehittäminen paikallistasolla on viisasta varautumista tulevaisuuden häiriötilanteisiin ja huoltovarmuuden ylläpitoa.

Suomen Kylät ry on kehittämässä kaupunkiympäristöön sijoittuvan 72 tuntia ohjelmaa ja Kotivaraa vastaavaa pitempiketoista toimintasuosittelua harvaan asutulle maaseudulle (**Kylävara**). Tavoitteena on luoda 72 tuntia ohjelmaa vastaava prosessi, jolla selkiytetään ja vahvistetaan paikallisten yhteisöjen ja kansalaisten resilienssiä merkittävästi. Toimintamallin jalkauttaminen edellyttää kuitenkin pitkäjänteistä työtä ja resurssointia.

Paikallinen yhteisö on tunnistettava ja tunnustettava turvallisuus- ja huoltovarmuustoimijana ja toimintaedellytyksiin riittävät resurssit on myös varmistettava.

20.12. Vaasassa
Aleksi Koivisto, toiminnanjohtaja,
Suomen Kylät ry